

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2013. április végi helyzetéről*

2013. május

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének április végi pénzforgalmi adatai

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. április havi hiánya 35,0 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 79,4 milliárd forintos deficittel, az elkülönített állami pénzalapok 8,5 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 35,9 milliárd forintos szufficittel zártak.

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. április végi hiánya így 528,6 milliárd forintra teljesült. A 2012. évben az államháztartás központi alrendszerének I-IV. havi hiánya 228,2 milliárd forintot tett ki.

A 2012. és a 2013. év költségvetésének teljesülése tekintetében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az egyes adónemeket érintő változások következtében (néhány adónemből származó bevételi előirányzat csökkent, bizonyos adónemek megszűntek, illetve módosultak, másrészt új adónemek kerültek bevezetésre) a két időszak összehasonlítása mindezen tényezők torzító hatásának kiszűrése nélkül nem lehetséges. Ki kell emelni ezek közül külön is az általános forgalmi adó bevételek alakulását jelentősen befolyásoló - a jogszabályváltozásból eredő - kiutalási határidők 45 napról 75 napra történő megemelésének hatását.

Ezen kívül a szervezeti változások következtében a költségvetési szervek bevételeinek és kiadásainak idei évi alakulásában kiemelt szerepet játszanak a 2012. május 1-jétől, valamint a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények.

Központi költségvetés

Bevételek

A központi költségvetés április végi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 58 milliárd forinttal nagyobb összegben alakultak. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt egyes adóbevételek – például a személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint az idén bevezetett új adónemekből befolyt bevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok magasabb összegű bevételei állnak.

Kiadások

A központi költségvetés április végi kiadásai mintegy 455 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely egyebek mellett a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak - az intézményi struktúraváltással összefüggő - idei nagyobb összegű teljesülésével függ össze. (A 2013. évben már központi kiadásként jelentkeznek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.) Ezen kívül az egyedi és normatív támogatások is nagyobb összegben alakultak, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely a közlekedési cégeknek juttatott támogatások eltérő ütemű kifizetéseinek tulajdonítható.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2013. április végén 447,6 milliárd forintot tettek ki, 29,8 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 29,7 milliárd forintos szintet értek el, 7,7 milliárd forinttal kevesebbet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (417,9 milliárd forint) így összességében 22,1 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év azonos időszakához képest.

TB Alapok

A társadalombiztosítási alapok 2013. április végi 98,5 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 56,8 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 41,7 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2012. április végén az Alapok együttes hiánya 11,6 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alap szociális hozzájárulási adó- és járulékbetételei, az egészségügyi hozzájárulások, valamint az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásai, térítései is. Ez utóbbi jogcím a 2013. évtől már a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulásokat is tartalmazza.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok április végi 41,0 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett. Az alapok összes bevételei 8,2 milliárd forinttal alacsonyabban, kiadásai pedig 5,2 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételeiből folyt be kevesebb, ezen felül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése - az előirányzatnak megfelelően - alakult magasabb összegben.

Az államháztartás központi alrendszerének április végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2012. évi előzetes tény (1)	2012. I-IV. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2013. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2013. I-IV. hó tény (2)	törvényi módosított előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-620,1	-271,0	43,7	-874,0	-668,1	76,4
bevétel:	9 376,7	2 881,3	30,7	10 230,8	2 939,4	28,7
kiadás:	9 996,8	3 152,3	31,5	11 104,8	3 607,5	32,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	130,4	54,4	41,7	-7,3	41,0	-561,6
bevétel:	508,8	158,2	31,1	431,4	150,0	34,8
kiadás:	378,4	103,8	27,4	438,7	109,0	24,8
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-117,8	-11,6	9,8	0,0	98,5	-
bevétel:	4 509,8	1 493,3	33,1	4 651,6	1 625,8	35,0
kiadás:	4 627,6	1 504,9	32,5	4 651,6	1 527,3	32,8
EGYENLEG ÖSSZESEN	-607,5	-228,2	37,6	-881,3	-528,6	60,0
bevétel:	14 395,3	4 532,8	31,5	15 313,8	4 715,2	30,8
kiadás:	15 002,8	4 761,0	31,7	16 195,1	5 243,8	32,4

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. **Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első négy hónapjában 95,0 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának 89,8%-a. Az elmaradás háttérében az áll, hogy a tárgyév első négy hónapjában teljesítendő adóelőleg-kötelezettségek a tárgyévet megelőző 2. évre vonatkozóan bevallott adókötelezettség arányában kerülnek meghatározásra. Az egyenleg a tavalyi év azonos időszakához képest 10,7 milliárd forinttal teljesült alacsonyabban, mely a kedvezményes, 10%-os adókulcs bevezetésének köszönhető. Ez a kedvezményes adókulcs 2010-ben még csak az év második felében, 2011-ben azonban már egész évben alkalmazható volt, ennek hatására 2010-ről 2011-re éves szinten mintegy 70 milliárd forinttal, 20%-kal csökkent a vállalkozások adókötelezettsége.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben április végéig 3,7 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 1,5 milliárd forinttal meghaladja a 2012. év első négy hónapjában befolyt bevételt. A magasabb

teljesülést a hitelintézetek árfolyamgát-rendszeréhez kapcsolódó adóalap növekedése indokolja.

A **cégautóadóból** április végéig 15,4 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2012. év azonos időszakát 2,0 milliárd forinttal haladja meg.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első négy hónapjában a központi költségvetésben 1,1 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez az összeg a bázisévhez viszonyítva 0,1 milliárd forinttal kevesebb, ami az évközi pénzforgalmi korrekciók eredményére vezethető vissza.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-IV. hónapjában 27,3 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 19,4%-kal marad el a 2012. év azonos időszakától, melynek háttérében az adózók új adónemekre való áttérése áll.

Az **energiaadóból** 7,3 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első négy hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől (8,2 milliárd forint) 0,9 milliárd forinttal (11,1%-kal) maradt el. A csökkenés háttérében az alacsonyabb energiafelhasználás hatása áll.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron a jóváírások és terhelések egyenlegeként 2,1 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az előző év első négyhavi eredményétől 0,6 milliárd forinttal (22,2%-kal) maradt el.

Bányajáradék címén április végéig 24,5 milliárd bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2012. évi adatokhoz képest 20,0 milliárd forinttal, azaz 44,9%-kal volt alacsonyabb a befizetés. A bevétel elmaradásának háttérében elsősorban a gázértékre bevezetett felső korlát, a nyersolaj világpiaci árának csökkenése, valamint a 10%-os rezsicsökkentés érdekében véghezvitt hatósági ár csökkentése áll.

Játékadóból az év I-IV. hónapjában 10,5 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 11,6 milliárd forinttal (52,5%-kal) alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron április végéig 7,1 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 1,9 milliárd forint összegű bevételt 5,2 milliárd forinttal múlja felül. Ezen a mérlegsoron a NAV által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételek** mérlegsoron jelennek meg a költségvetési törvény 12. §-ának (1) bekezdésében meghatározott központosított bevételek (pl. a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjából, valamint a különféle bírságokból származó bevételek). Április végéig 59,7 milliárd forint bevétel teljesült a mérlegsoron, mely lényegében megegyezik az előző év azonos időszakával.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron április végéig a központi költségvetésnek 35,0 milliárd forint bevétele keletkezett, amely 14,6 milliárd forinttal (71,5%-kal) magasabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél. Az előző év azonos időszakához viszonyított nagyobb összegű

teljesülés háttérében az áll, hogy idén a pénzüzetek végtörlesztéséhez kapcsolódó adóvisszaigénylései már nem csökkentették a bevételt, mint az előző évben.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyes ágazatokat terhelő különadóból** 2013. I-IV. hónapjában 4,2 milliárd forint bevétel származott. Ez a bevétel a tavalyi év azonos időszakának 89,4%-a. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt idén még jelentkezett befizetés.

A kisadózók tételes adója új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Április végéig 6,4 milliárd forint bevétel teljesült.

A kisvállalati adó szintén új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Az év első négy hónapjában 2,5 milliárd forint bevétel realizálódott.

A közműadó mérlegsonon májusig 23,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Az adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre, az adót az adózók évente kétszer fizetik be. Az első befizetési kötelezettség március 20-án volt esedékes.

2. Az év első négy hónapjában az **általános forgalmi adóból** 807,8 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi összegtől 148,1 milliárd forinttal marad el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében jellemzően a kiutalás nagyobb volumene játszik szerepet. A befizetések 2,5%-kal elmaradtak, míg a kiutalások 19,5%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A befizetések elmaradásának oka elsősorban a köztes (nem végfogyasztásra értékesítő) szektorok befizetéseinek alulteljesülése, mely összefüggésben állhat az előző év elejéhez viszonyítva kismértékben csökkenő külpiazi kereslettel. A kiutalások elmaradása a határidők - 45 napról 75 napra történő megemlése - jogszabályi változásával hozható összefüggésbe.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első négy hónapjában 252,3 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételhez képest 15,2 milliárd forinttal, 5,7%-kal alacsonyabb. Az üzemanyagok esetében 128,1 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 16,5 milliárd forinttal (11,4%) maradt el a bázisidőszaki bevételtől, melynek háttérében az alacsonyabb üzemanyag-forgalom áll. A dohánygyártmányok jövedéki adója (100,7 milliárd forint) 0,4 milliárd forinttal volt magasabb a tavalyi év első négyhavi bevételénél, mely az adómérték emelésére vezethető vissza. Az adóemelés hatását nagyban ellensúlyozta a megelőző készletezés forgalmat csökkentő hatása. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 23,5 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely mintegy 1 milliárd forinttal alacsonyabb a bázisidőszaki összegnél. A szeszesitalok és egyéb termékek utáni bevételek elmaradásának háttérében a január 1-jei adóemlést megelőző készletezés forgalomcsökkentő hatása áll.

A **regisztrációs adóból** az év első négy hónapjában 4,6 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 107,0%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a külföldről behozott használt autók forgalomba helyezéseinek növekedése áll.

A **távközlési adóból** április végéig 13,5 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek. A távközlési adó új adónem, amely 2012. július 1-jétől hatályos, az első befizetési kötelezettség szeptemberben keletkezett.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első négy hónapjában 38,8 milliárd forint bevétele keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre.

A **biztosítási adóból** január-április hónapokban 8,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől a baleseti adót, a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltja ki. A biztosítási adó a biztosító bruttó díjbevétele alapján kerül kivetésre, mértéke biztosítási ágazatonként eltérő.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-IV. hónapjában 510,2 milliárd forint volt, amely az 535,7 milliárd forintos bruttó befizetés és a 25,5 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 19,2 milliárd forinttal, 3,9%-kal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos hónapjához képest a befizetések 6,1 milliárd forinttal (1,1%-kal), míg a kiutalások 25,3 milliárd forinttal (49,8%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka egyrészt az, hogy a befizetések a fél-szuperbruttó kivezetése miatt csökkennek. Másrészt pedig a kiutalások alacsonyabban teljesülnek, ugyanis a bázisévben még érvényesült a 2011. év végén megszűnő adójóváírás.

Az **illeték**befizetések – a tavalyi év első négyhavi bevételeéhez viszonyítva 12,3%-kal, 3,8 milliárd forinttal magasabb – összege 34,5 milliárd forintot tett ki. A növekedés jórészt az önkormányzatok támogatási rendszerének változásával hozható összefüggésbe. Az önkormányzatok 2013 januárjától már nem részesülnek e jogcím bevételeiből, helyette normatív támogatás érvényesül.

A **gépjárműadó**ból április végéig 16,9 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

A 2010 novemberétől fizetendő közteherből, a **háztartási alkalmazottak utáni regisztrációs díjből** az év első négy hónapjában 7,1 millió forintos bevétele származott a központi költségvetésnek.

A **magánszemélyek jogviszonyának megszűnéséhez kapcsolódó** egyes jövedelmekre bevezetett 98%-os **különadóból** a központi költségvetésnek az I-IV. hónapban 384,5 millió forint bevétele keletkezett.

4. A **központi költségvetési szervek bevételei** 2013. első négy hónapjában 476,8 milliárd forintot tettek ki, 17,3%-kal meghaladva a 2012. év azonos időszakának bevételeit (406,5 milliárd forint). Az eltérést számos tényező okozta, melyekből néhány jelentősebb a következő: 2013 első négy hónapjában az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás összege 161,4 milliárd forint volt, szemben az egy évvel korábbi első négy havi

126,5 milliárd forinttal, továbbá mintegy 5,6 milliárd forintot tett ki a 2013. évi XXV. törvény alapján megszűnő, fekvőbeteg-szakellátást végző, 100%-ban állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok számlaegyenlegének átutalása az újonnan alakuló jogutód központi költségvetési szervek számláira.

5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** címen az első négy hónapban 374,0 milliárd forint folyt be, ez az előző évi január-április havi bevétel 112,9%-a. A *nem uniós bevételek* a 2013. év január-áprilisi időszakában mindössze 29,5 milliárd forintot tettek ki, 28,5 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszakához képest (2012-ben 58,0 milliárd forint). 2012-ben többek között az alábbi tételek teljesültek magasabban: 17,6 milliárd forint a Gazdaságfejlesztési Operatív programon az Új Magyarország KKVH program keretében fel nem használt és visszautalt támogatás jóváírása, valamint 8,5 milliárd forint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programon jóváírt hazai forrás különbözete. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között *az EU támogatás* az év első négy hónapjában 344,5 milliárd forintot tett ki, mely közel 70 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb összegű bevétel az Új Széchenyi Terv Operatív Programjaihoz társítható 288,3 milliárd forint összegben, mely az egyes hónapokban – igazodva az operatív program számlák egyenlegéhez – eltérő arányban járult hozzá a kiadásokra jutó uniós források utólagos elszámolásához. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program keretében áprilisig összesen 54,5 milliárd forint uniós forrás került felhasználásra.
6. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az év első négy hónapjában közel 8,5 milliárd forintot tett ki, amely 1,4-szerese a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek. Ebben elsősorban az játszott szerepet, hogy idén az első négy hónapban mintegy 2,2 milliárd forintot tett ki a 2013. évi költségvetési törvény 10. § (7) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség - a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által - teljesítése. A fennmaradó részt döntően a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése tette ki (Magyar Energia Hivatal, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, kormányhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet). A költségvetési törvény 10. §-ában előírt negyedéves befizetési kötelezettségek április hónapban váltak aktuálissá, így az első negyedévben összesen 5,6 milliárd forint befizetés teljesült.
7. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I-IV. hónapokban 2,5 milliárd forintos befizetést teljesített.
8. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen az első négy hónapban a teljesítés 5,9 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
 - a tárgyévvel megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított jogtalanul

igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát;

- a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseket,
 - valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
9. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** I-IV. havi összege 7,8 milliárd forint volt, amely alapvetően a 4,3 milliárd forintos értékesítési bevételekből eredt. Ezen belül az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből 4,0 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek. A hasznosítási jellegű bevételek 2,9 milliárd forintos összege alapvetően a koncessziós és a haszonbérleti díjakból tevődött össze. A tavalyi év első négyhavi bevétel 5,7 milliárd forintot tett ki, az ideihez képesti nagyságrendi eltérést a kvótaértékesítési bevételek érkezése eredményezi.
10. A költségvetés **kamatbevételei** 2013 I-IV. hónapjában 29,7 milliárd forintot tettek ki. Ez általában két részből tevődik össze: a forintban és a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések kamata közel 26,9 milliárd forint bevételt jelent, melyből a forint-államkötvények kamatbevétele a meghatározó 17,1 milliárd forint összegben. Az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 9,7 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 2,8 milliárd forint bevétel származott 2013. I-IV. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege alacsonyabb (7,7 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 4,4 milliárd forinttal, a devizában fennálló követelések kamatbevétele 3,3 milliárd forinttal kevesebb a tavalyinál.
11. Az **egyéb bevételek** április végéig 12,7 milliárd forintot tettek ki. Ebből kiemelendő a kezességvisszatérülés címén befolyt 4,4 milliárd forint, illetve az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 4,9 milliárd forint. 2013. április végéig közel 0,4 milliárd forint bevétel volt a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, hasonlóan a 2012. év azonos időszakában befolyt bevételekhez.
12. Az **egyéb uniós bevételeken** belül a vámhozzájárulás Magyarországot illető 25%-aként 3,0 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe április végéig. Az uniós támogatások utólagos megtérítéseként 5,7 milliárd forint bevétel keletkezett január és április között, melynek döntő része (5,4 milliárd forint) hazai finanszírozású beruházásként indult, majd a Közlekedés Operatív Program

részeként megvalósuló 4-es metró beruházás egyes számláinak uniós beforgatásához kapcsolódik, míg a Kohéziós Alapból megvalósuló három közlekedési, vasúti projekt (technikai segítségnyújtás, előkészítés) tekintetében is megtörtént az utolsó 20%-ra jutó uniós bevétel elszámolása 291,5 millió forint összegben.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások összege az év első négy hónapjában 101,9 milliárd forintot tett ki, amely közel háromszorosán haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítést. Az éves előirányzat 37,9%-át kitevő magasabb mértékű folyósítás oka elsősorban az, hogy a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetése költségtérítéseinek kifizetését megalapozó éves pénzügyi záradékok ellenjegyzésének folyamata az idén már április hónapban lezajlott, és ennek alapján a 2013. gazdasági évet illető társasági támogatások kiutalása május helyett már április hónapban megindulhatott. Az összegből a helyközi személyszállítási közszolgáltatások költségtérítésére 78,0 milliárd forint, a vasúti pályahálózat működtetésének költségtérítésére 22,1 milliárd forint, az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítésére 1,7 milliárd forint, míg a mecseki uránbányászok baleseti járadékainak és egyéb kártérítési kötelezettségeinek átvállalására 31,1 millió forint kifizetés történt.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg az Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az első négy hónapban 22,9 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások összege az év első négy hónapjában 32,3 milliárd forintot tett ki, amely 8%-kal marad el az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékétől. Az éves előirányzat 34,7%-át kitevő alacsonyabb mértékű folyósítás döntően a bázishoz képest alacsonyabb mértékű szolgáltatói igénylésekkel, valamint a támogatási rendszer átalakításával (a fogyasztói árkiegészítés szociálpolitikai menetdíj-támogatással történő felváltása) magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2013. év I-IV. hónapjában 35,5 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 6,6%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a támogatási jogcímek folyósítási rendjének szabályozásából, valamint a devizaalapú hitelek mellett bevezetett árfolyamgát hatásaiból adódik.

5. **A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. Családi támogatásokra a 2013. év I-IV. hónapjaiban összesen 146,8 milliárd forintot fordítottak, mindössze 1,8%-kal elmaradva a 2012. évi I-IV. havi kiadásoktól. A családi támogatások közül legtöbbet, 111,5 milliárd forintot családi pótlékra folyósították, szemben a tavalyi évi I-IV. havi 118,0 milliárd forinttal. A gyermekgondozási segélyre és a gyermeknevelési támogatásra fordított összegek (22,9 milliárd forint, illetve 5,2 milliárd forint) viszont meghaladták az előző évi I-IV. havi kifizetéseket (20,3 milliárd forint, illetve 4,4 milliárd forint). A korhatár alatti ellátásokra a 2013. év I-IV. hónapjaiban összesen 84,9 milliárd forintot fordítottak, amely 6,9%-kal maradt el az előző év azonos időszakának kiadásaitól. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 55,5 milliárd forintot, szolgálati járandóságra 29,4 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés a korhatár előtti ellátásoknál következett be. (A létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások 2013. januárban és 2012. novemberben végrehajtott emelésének a hatását.) A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2013. év I-IV. hónapjaiban kifizetett összegek (19,8 milliárd forint) mindössze 1,6%-kal maradtak el az egy évvel korábbi kiadásoktól. Ezen ellátások köréből a legnagyobb tételt a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összegek (10,2 milliárd forint) tették ki, amely majdnem azonos az előző évi I-IV. havi kiadásokkal. Kisebb mértékű – létszámcsökkenésből eredő – elmaradás elsősorban a politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítések (4,7 milliárd forint) esetében figyelhető meg. A különféle jogcímen adott térítések a 2013. év I-IV. hónapjaiban közel 10 milliárd forintot tettek ki, amely a 2012. évi I-IV. havi teljesítés 102,9%-a. Ebből a legnagyobb tételt kitevő közgyógyellátás kiadásai 6,5 milliárd forintot tettek ki, mintegy 0,3 milliárd forinttal meghaladva az egy évvel korábbi kiadásokat. A gyermekgondozási díjban és a terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára ebben az időszakban összesen 1,1 milliárd forintot utaltak át, közel megegyezően a tavalyi év azonos időszakában folyósított összeggel.
6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2013. első négy hónapjában 1106,8 milliárd forintot tettek ki, amely 25,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, azonos időszak kiadásait. Ebben szerepet játszottak a 2012. május 1-jétől, illetve a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények kiadásai. 2012. május 1-jétől az egészségügyi fekvőbeteg-ellátást biztosító intézmények, 2013. január 1-jétől pedig a korábbi önkormányzati/megyei intézményfenntartó központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények (óvoda kivételével), valamint a szociális szakellátási intézmények állami fenntartásba kerültek. Mindezeket felül a korábban az önkormányzatok által ellátott egyes államigazgatási feladatokat (elsősorban okmányirodai feladatok, gyermekvédelmi és gyámügyi, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek) 2013. január 1-jétől a járási kormányhivatalok látják el. Az e feladatot ellátó önkormányzati tisztviselők a járási hivatalok állományába kerültek. Az első négy

hónapban a bérjellegű függő tételekkel együtt számított személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, munkaadókat terhelő járulékokra fordított összegek 562,1 milliárd forintot tettek ki (2012 azonos időszakában ez 473,8 milliárd forint volt). A két év kiadásainak eltérését 15,8 milliárd forinttal a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ – közlekedési feladatok és programok – intézménykiadásának különbözete (2013-ban 16,2 milliárd forint, 2012-ben 0,6 milliárd forint), valamint 8,6 milliárd forinttal a Gripen bérleti díj és a kapcsolódó áfa-kifizetés különbözete is növelte (2013-ban 18,1 milliárd forint, 2012-ben 9,5 milliárd forint). A kiadásokat áttekintve – az előbb említett személyi juttatások és szociális hozzájárulási adó, munkaadókat terhelő járulékok mellett – ezen időszokban dologi kiadásokra mintegy 322,2 milliárd forintot, beruházásokra pedig 51,7 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a támogatásértékű kiadások, államháztartáson kívülre irányuló pénzeszközátadások, felújítások, ellátottak pénzügyi juttatásai, az előző évi maradvány-átadások mellett a függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások magas forgalma tette ki.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** január-április havi teljesítése 771,2 milliárd forint volt, amely az előző évi hasonló időszaka kiadásainak 127,4%-a. A *nem uniós forrásokból finanszírozott* kiadások az első négy hónapban 261,0 milliárd forintot tettek ki, amely 4,6 milliárd forinttal volt alacsonyabb az előző év azonos időszakának adataihoz képest (2012-ben 265,6 milliárd forint). Ebben számos tényező játszott közre, melyből néhány jelentősebb a következő: a Vidékfejlesztési Minisztérium folyó kiadások és jövedelem pótló támogatások törvényi sorról történt kifizetések különbözete (11,7 milliárd forint), 15,0 milliárd forint az útpénztár maradványából, 6,5 milliárd forint a 2011-ben a Vidékfejlesztési Minisztériumnál ellátott vízügyi feladatok maradványának átutalása a Belügyminisztérium részére, 4,0 milliárd forint a nemzetközi tagdíjak és európai uniós befizetések különbözete. Az év első négy hónapjában az *uniós előirányzatokból* a kedvezményezettek részére összesen 510,2 milliárd forint kifizetés történt, mely 170,6 milliárd forinttal haladja meg a 2012. évi azonos időszak kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 425,3 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (Új Széchenyi Terv) programjai (421,9 milliárd forint) tették ki. A magas kiadás az $n+2/n+3$ célérték elérése érdekében hozott, pályáztatási és kifizetési folyamat felgyorsítását szolgáló intézkedéseknek köszönhető. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen összesen 73,2 milliárd forint összegű kiadás történt április végéig, mely biztosítja, hogy az év egészére nézve a 2013. évi kifizetési prognózis teljesíthető, és közel azonos a 2012. évi előzetes kiadással.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-IV. hónapokban 46,6 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.

9. **A Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** előirányzat a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásából tevődik össze. E célra a 2013. év I-IV. hónapjaiban összesen 355,6 milliárd forintot fordítottak, amely közel 1,6-szerese az előző év azonos időszaka kifizetéseinek. A 2013. év I-IV. hónapjaiban a Nyugdíjbiztosítási Alap összesen 32,7 milliárd forint központi költségvetési támogatásban részesült. Ebből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás címen közel 19,1 milliárd forintot, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben pedig mintegy 13,6 milliárd forintot kapott. A 2013. évi költségvetési törvény 5. § (1) bekezdése alapján a Nyugdíjbiztosítási Alap igazgatási szervei részére a központi költségvetés céltartalékából 86,9 millió forintnyi támogatás került folyósításra dolgozóik 2013. évi bérkompenzációjának a fedezetére. A 2012. év azonos időszakában az Alap mintegy 33,8 milliárd forint támogatásban részesült az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás címen. Az Egészségbiztosítási Alap támogatása a 2013. év I-IV. hónapjaiban – térítések nélkül - összesen 322,9 milliárd forintot tett ki, amely közel 1,7-szerese az előző év azonos időszakában átutalt összegnek. A 2013. év I-IV. hónapjaiban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 125,4 milliárd forint támogatásban részesült, amely 4,7 milliárd forinttal maradt el a tavalyi év azonos időszakában kapott támogatástól. Ebben a nemzeti kockázatközösség körébe tartozó személyek után fizetett havi, személyenkénti hozzájárulás összegének a kismértékű csökkenése játszott szerepet. Az Alap a 2012-től hozzá átkerült korhatár alatti rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az I-IV. hónapokban összesen 116,3 milliárd forint támogatásban részesült, 53,6 milliárd forinttal meghaladva az előző év azonos időszaka költségvetési támogatását. (Tavaly e célra a Nyugdíjbiztosítási Alap is átadott pénzeszközt, melyet azonban idén teljes mértékben kiváltott a központi költségvetési támogatás.) A 2013. év I-IV. hónapjaiban az Egészségbiztosítási Alap két új címen is részesült támogatásban, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás 54,2 milliárd forintot tett ki, a kiadások támogatására történő pénzeszköz-átadás pedig meghaladta a 26,9 milliárd forintot. Az Egészségbiztosítási Alap is részesült támogatásban az igazgatási szerveinél foglalkoztatottak bérkompenzációjára (62,5 millió forint).
10. **A helyi önkormányzatok támogatása** az első négy hónapban összesen 191,2 milliárd forintban teljesült. Jelentősebb tételek a januártól-áprilisig terjedő időszakban:
- a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása címről 39,0 milliárd forint, ezen belül:
 - a települési önkormányzatok működésének támogatására 37,3 milliárd forint,
 - a megyei önkormányzatok működésének támogatására 1,6 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása címről 53,9 milliárd forint;

- a települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása címről 73,5 milliárd forint;
- a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása címről 11,5 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 7,6 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása címről 180,7 millió forint;
- a címzett és céltámogatások címről 34,9 millió forint;
- a vis maior támogatás címről 190,7 millió forint;
- új, év közben keletkezett jogcímen: a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjára 5,3 milliárd forint

kifizetés történt.

11. **Kamatkiadásokra** 2013. I-IV. hónapjában 447,6 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló és a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 318,3 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 264,8 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 48,3 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 129,3 milliárd forinttal terhelve 2013. I-IV. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (105,8 milliárd forint), a devizahitelek kamata 23,5 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 6,2%-kal csökkentek (477,4 milliárd forintról 447,6 milliárd forintra).
12. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására átcsoportosítandó összegeket. A mérlegsorról az első négy hónapban 1,9 milliárd forint kifizetés történt, mely megegyezik az előző évi kifizetések összegével.
13. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron az év első négy hónapjában 1,5 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 687 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 768 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 27 millió forintot fizettek ki.
14. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2013 első négy hónapjában 7,8 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 4,9 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (2,9 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A 2013. április végéig teljesített kezességbevéltési kifizetések mértéke enyhe növekedést mutat a 2012. év hasonló időszakához képest (7,1 milliárd forint), ugyanakkor összetétele az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló tendenciát mutat

annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezesekhez köthető a beváltások döntő része.

15. Az **egyéb kiadások** összege április végéig 56,0 milliárd forintot tett ki, amely már meghaladta az éves előirányzatot (115,3%). Az egyéb kiadásokon belül az adósságszolgálati járulékos kiadások 2013. I-IV. hónapban 22,5 milliárd forintot tettek ki. Ez több mint négyszerese az előző év azonos időszaka kiadásainak. Ennek jelentős részét az Államadósság Kezelő Központ által fizetett pénzügyi tranzakciós illeték teszi ki. A kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként az év első négy hónapjában 13,6 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A 2013. évi kifizetések lényegesen meghaladják a 2012. évit, mivel idén két jelentős összegű új tagdíj fizetése vált esedékessé. E két jelentős tételt az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) felé történő kifizetés képezte (összesen 12,9 milliárd forint).
16. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron a januártól áprilisig teljesített összeg 142,4 milliárd forint volt, mely a rendes, havi befizetések tendenciáit követi.
17. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** I-IV. havi összege 27,3 milliárd forintot tett ki, amelynek legnagyobb tétele az ingatlanprojektre fordított 8,1 milliárd forint összegű kiadás volt. Ezen belül a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. számára ingatlanvásárlásra rendelkezésre bocsátott összeg 6,3 milliárd forintot tett ki. A termőföldekért fizetett életjáradék 3,6 milliárd forintos kiadást eredményezett április végéig. További jelentősebb tétel volt a Magyar Államot korábbi értékesítésekhez kapcsolódóan terhelő kiadásként elszámolt 4,4 milliárd forint, az áfa-elszámolás 3,2 milliárd forintos összege, valamint az állami tulajdonú gazdasági társaságok számára nyújtott 2,3 milliárd forint összegű tőkejuttatás. A 2013. év első négyhavi kifizetésének összege jelentősen meghaladja az egy évvel korábbit, a nagyságrendi eltérés a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. ingatlanvásárlásai finanszírozásának és az áfa-elszámolásnak a következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-IV. havi 41,0 milliárd forintos többlete a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 17,1 milliárd forintos, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 15,9 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 5,9 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 1,2 milliárd forintos és a Nemzeti Kulturális Alap 0,9 milliárd forint többletéből alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-IV. havi egyenlege az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok bevételei 8,2 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételéből kevesebb folyt be, a havi előlegfizetési szabályozásból következően ugyanis a havi lefutás egyre egyenletesebben alakul. Ezen felül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül, ami a tavalyi első négyhavi bevételeit még 17,3 milliárd forinttal növelte.

3. A kiadások alakulása

Az alapok kiadásai 5,2 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése az idei nagyobb előirányzatnak megfelelően magasabban alakult. Az idei Start-munkaprogram I-IV. havi kiadása azonban az időarányos teljesítésnek megfelelő.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

1. Az egyenleg alakulása

Az év első négy hónapjában a társadalombiztosítás két pénzügyi alapjának költségvetési pozíciója kedvezően alakult. A szufficit nagysága 98,5 milliárd forint, ebből a Nyugdíjbiztosítási Alap többlete 56,8 milliárd forint, az Egészségbiztosítási Alap többlete 41,7 milliárd forint. Az előző év ugyanezen időszakában a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése 18,2 milliárd forint hiányt mutatott, az Egészségbiztosítási Alap esetében szerény nagyságú 6,6 milliárd forint többlet képződött.

2. A bevételek alakulása

A két pénzügyi alap I-IV. havi bevételeinek összege 1625,9 milliárd forint, ami az éves előirányzat 35,0%-a. (Egyenletes havi elosztás esetén az időarányos teljesítési arány 33,3%.) A bázisidőszakban az 1493,3 milliárd forint bevétel az éves előirányzat 33,1%-a volt.

Az összes bevétel mintegy 70,6%-a, 1147,7 milliárd forint szociális hozzájárulási adó és biztosított járulékbevétel, a teljesítési arány 34,8%. Az előző évben az ezen a jogcímen keletkezett 1095,6 milliárd forint bevétel az éves előirányzat 33,0%-a volt.

A költségvetési támogatások és térítések képezték az összes bevétel 22,0%-át, a 357,3 milliárd forint az éves előirányzat egyharmad része. Az összehasonlított időszakban 228,5 milliárd forint volt a kérdéses összeg, itt a teljesítési arány 32,8%.

3. A kiadások alakulása

A bemutatott időszakban a pénzügyi alapok összes kiadása 1527,3 milliárd forint volt, ami az előirányzott érték 32,8%-a. 2012 azonos időszakában 1504,9 milliárd forint volt a teljesítés, ami az előirányzat 32,5%-a. A nyugellátási kiadások adták az összes kiadás

mintegy 61,7%-át, a felhasználási arány pontosan megegyezik az időarányos értékkel (33,3%). 2012. I-IV. hónapjában az ezen a jogcímen keletkezett kiadások összege 869,9 milliárd forint volt (32,9%).

A kiadások további meghatározó nagy csoportját képező természetbeni ellátásokra (gyógyító-megelőző ellátások, gyógyszer-támogatás, gyógyászati segédeszköz-támogatás stb.) felhasznált összeg 387,6 milliárd forintot tett ki, a felhasználás aránya 31,7% volt. A bázisidőszakban 380,5 milliárd forint volt a kiadás, ami az előirányzat 31,1%-a.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra (rokkantsági, rehabilitációs ellátások GYED, táppénz stb.) 185,2 milliárd forintot fordított, ami az előirányzat 33,2%-a. 2012 ugyanezen időszakában közel ugyanakkora volt a kiadás (184,6 milliárd forint) a teljesítési arány 33,4%.

A két alapkezelő működési kiadásai 7,1 milliárd forintot tettek ki (35,8%), az összehasonlított időszakban közel 7,9 milliárd forint a teljesítés (35,5%).

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap I-IV. havi költségvetési pozíciója jónak minősíthető, mivel április végéig a szufficit 56,8 milliárd forint volt. Ez a többlet teljes egészében a bevételek oldalán képződött, miközben a kiadások az időarányos értéknek megfelelően alakultak. Az előző évben 18,2 milliárd forint hiánnyal zárta ezt az időszakot az Alap.

2. A bevételek alakulása

A kérdéses időszakban a bevételek összege 1004,6 milliárd forint, ami az előirányzott érték 35,3%-a. 2012 ugyanezen időszakában ennél mintegy 2,2 százalékponttal volt kisebb a teljesítési arány.

A bevételek döntő hányada (94,4%-a) szociális hozzájárulási adó és biztosítotti járulékbévételek. Ezek együttes összege 948,3 milliárd forint, ami az éves előirányzat 35,1%-a. A havi egyenletes eloszláshoz képest (33,3%) mintegy 1,8 százalékpont túlteljesülés abszolút összegben mintegy 48 milliárd forintot jelent, aminek a meghatározó része a szociális hozzájárulási adóból származik. A bázisidőszakban a kérdéses bevételek teljesítési aránya 33,2% volt.

A bevételek viszonylag szerény hányada (3,2%) költségvetési támogatás, a 32,6 milliárd forint összegből közel 19 milliárd forint az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátvétel jogcímen, a további 13,5 milliárd forint a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben bővítette az Alap bevételét. A törvényi előirányzat értelmében a támogatás átadása havi egyenlő részletekben történik, ennek megfelelően a teljesítési arány 33,3%. A 2012. év ugyanezen időszakában az Alap 33,8 milliárd forint összegű költségvetési támogatást kapott az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszközátvétel jogcímen.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból (Nemzeti Foglalkoztatási Alap által megterített karkedvezmény-biztosítási járulék stb.) 14,6 milliárd forint bevétel származott, a magas teljesítési arány (62,3%) alapvetően az említett két jogcímen képződött többletek eredménye. Egy évvel korábban az innen származó bevételek összege 12,6 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 29,5%-ának felelt meg.

3. A kiadások alakulása

A január és április közötti periódusban az Alap kiadásainak összege 947,8 milliárd forintot tett ki, ami a kiadási főösszeg 33,3%-a volt, ez megegyezik az időarányos értékkel. Az előző év azonos időszakában 934,7 milliárd forint volt az összes kiadás (33,0%).

A nyugellátási kiadások összege 941,9 milliárd forint volt. Az előző év azonos időszakához képest a növekmény 72,0 milliárd forint, ami 8,2%-os növekedésnek felel meg.

Az egyéb kiadások (döntően az ellátások folyósításával kapcsolatos postaköltségek) összege 2,1 milliárd forint, ami az éves előirányzat 36,0%-a. A 2012. I-IV. hónappal való összehasonlítás a lényegesen eltérő adattartalom miatt nem értelmezhető.

Az Alapkezelő működési kiadásainak összege közel 3,8 milliárd forint volt, a teljesítési arány 34,7%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg 4,1 milliárd forint volt (33,8%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése az első négy hónapot 41,7 milliárd forint szufficittal zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 6,6 milliárd forintos többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-IV. havi összege 621,2 milliárd forint volt, amely az előirányzott érték 34,4%-a. Ez 44,5 milliárd forinttal, 7,7%-kal több, mint az összehasonlított időszakban.

A bevételek mintegy 32,1%-a járulékbefizetés (biztosított egészségbiztosítási járulék és egészségügyi szolgáltatási járulék), a 199,4 milliárd forint nagyságú összeg 33,9 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának értékétől (amely adat tartalmazta a szociális hozzájárulási adót is).

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 48,4 milliárd forint, amely az előirányzat 42,5%-a, és jelentősen, mintegy 15,2 milliárd forinttal meghaladja a 2012. I-IV. havi értéket is.

A bevételek több mint 52%-a költségvetési hozzájárulás. A 324,7 milliárd forint bevételi összegből a két meghatározó nagyságrendű tétel a járulék címen átvett pénzeszköz (125,4 milliárd forint), valamint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg (116,3 milliárd forint). Idén két új címen is részesül támogatásban az Alap: a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás

I-IV. havi összege 54,2 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszköz-átvételé 27,0 milliárd forint. 2012-ben az I-IV. havi költségvetési hozzájárulás (a Nyugdíjbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközzel együtt) 247,5 milliárd forint volt, amely 23,8%-kal kevesebb az idei értéknél.

Az egyéb bevételek I-IV. havi teljesítése 42,5 milliárd forint volt, amely az előirányzat 41,1%-a. Ezen belül a baleseti adóból 10,1 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 6,0 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 26,4 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (23,8 milliárd forint) határozza meg.

3. A kiadások alakulása

A január és április közötti időszakban a kiadások összege 579,5 milliárd forint volt, amely a kiadási főösszeg 32,1%-a. Az előző év azonos időszakában 570,2 milliárd forint volt az összes kiadás (a tényadat 31,8%-a).

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 185,2 milliárd forintot fordított, a teljesítési arány 33,2%. Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 119,1 milliárd forintot tett ki, ami 1,4 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 30,1 milliárd forintot, míg táppénzre 19,4 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2013. évi I-IV. havi teljesítés kismértékben haladja meg az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-IV. havi összeg 269,1 milliárd forintot tett ki, ez 17,8 milliárd forinttal több volt, mint az összehasonlított időszak érték. (A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a béremelés első üteme 2012-ben augusztustól került kifizetésre, valamint 2012 novemberétől az alapellátás - háziorvosi, fogorvosi és védőnői ellátás - finanszírozása 14%-kal megemelésre került.)

A gyógyszerek támogatására fordított összeg 96,8 milliárd forintot tett ki, amely 11,4 milliárd forinttal kevesebb volt, mint az egy évvel ezelőtti teljesítés.

Az alapkezelő (OEP) működési kiadásainak összege 3,4 milliárd forint volt, a teljesítési arány 37,0%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg mintegy 0,4 milliárd forinttal volt több.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

Az államadósság nominális nagysága a február hónapban megvalósult, az éves tervezett devizakibocsátás több mint felét kitevő kötvénykibocsátás miatt emelkedett, ami az év későbbi adósságlejáratát előfinanszírozza, és átmenetileg az állam devizabetéteinek jelentős növekedését okozza.

Április hónapban ezen túl a nagy befektetői keresletre reagálva, a kibocsátási tervet jelentősen meghaladó mértékben sikerült értékesíteni a lakossági állampapírokat és az államkötvényeket, ami szintén megnövelte a likviditási tartalékokat. Az előzetes adatok szerint április végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(mrd Ft)	2012		2013		Változás	
	záró	%	április	%	mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 326,6	40,2%	8 931,2	41,1%	604,6	0,9%
Állampapír	5 014,1	24,2%	5 719,6	26,3%	705,5	2,1%
Hitel	3 312,5	16,0%	3 211,6	14,8%	-100,8	-1,2%
<i>Forint</i>	12 042,4	58,1%	12 551,9	57,7%	509,4	-0,4%
Állampapír	11 475,6	55,4%	11 987,0	55,1%	511,4	-0,3%
Hitel	566,8	2,7%	564,8	2,6%	-2,0	-0,1%
<i>Összesen</i>	20 369,0	98,3%	21 483,1	98,7%	1 114,1	0,4%
Egyéb kötelezettségek	351,1	1,7%	273,8	1,3%	-77,3	-0,4%
<i>Mindösszesen</i>	20 720,1	100,0%	21 756,9	100,0%	1 036,8	

A **központi költségvetés devizaadóssága** április végéig 604,6 milliárd forinttal 8931,2 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság külföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 712,4 milliárd forinttal, a Prémium Euró Magyar Államkötvény kibocsátása következtében 373,5 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel következtében 100,4 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 853,2 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság forintértéke az árfolyamváltozás következtében 271,6 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 41,1%-át tette ki április végén.

A teljes adósság 26,3%-át kitevő **devizakötvények** esetében februárban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 438,4 milliárd forint értékben, és egy 1,25 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 274,0 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény 373,5 milliárd forint értékű értékesítését, az 557,0 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 176,6 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvények állománya 5719,6 milliárd forintot tett ki április végén, amely 2012. év végéhez képest 705,5 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 14,8%-át tették ki április végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 100,4 milliárd forint hitelfelvétel, 296,2 milliárd forint törlesztés és 95,0 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 100,8 milliárd forinttal csökkent, és 3211,6 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A **költségvetés forintadóssága** április végéig 509,4 milliárd forinttal nőtt, és 12 551,9 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban 12,3 milliárd forint hitelfelvétel és 14,3 milliárd forint törlesztés következtében kismértékben csökkent. Így a központi

költségvetés forinthitel-állománya április végén 540,8 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 24,0 milliárd forint hitelátvállalásból fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55,1%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 511,4 milliárd forinttal, 11 987,0 milliárd forintra nőtt április végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 84,5 milliárd forintos, a diszkont kincstárjegyek 233,3 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 271,2 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 77,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 200,4 milliárd forinttal nőtt, az április végi állomány 635,9 milliárd forint volt. A 2012 májusától értékesített féléves kincstárjegy állománya 4,1 milliárd forintos növekedés következtében 14,5 milliárd forintra emelkedett április végéig. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek* együttes állománya összesen 13,1 milliárd forinttal 297,4 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* állománya 2013. április végén 53,6 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 310,0 milliárd forintot tett ki. Április végén a lakossági állampapírok állománya 1257,8 milliárd forintot tett ki, ami 271,2 milliárd forint növekedést jelent 2012. december vége óta.

A külföldi befektetők állampapír-állománya április hónapban 66,7 milliárd forinttal nőtt. Az április végi 4903,9 milliárd forintos állampapír-állomány ugyanakkor az első negyedévi csökkenés hatására így is 104,6 milliárd forinttal alacsonyabb volt a 2012. december végi állománynál. A külföldi állomány 8,2%-a, 402,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 91,8%-a, 4501,0 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje április végén 3,78 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 77,3 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya április végén 273,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A diszkontkincstárjegyek áprilisi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,6-ről 1,9-re csökkent, amit főként egyes aukciók egyedi okok miatti alacsonyabb kereslete okozott. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,1-ről 3,7-re nőtt. A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 47 bázisponttal csökkent, és 4,27%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a kialakult átlaghozam 4,02% lett,

amely 53 bázisponttal alacsonyabb az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamnál.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 57 bázisponttal, 4,65%-ra mérséklődött az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az 5 éves kötvény áprilisi aukcióján az átlaghozam 5,09%-ot ért el, ami 68 bázispontos csökkenést jelent a márciusi aukcióhoz képest, a 10 éves kötvény 5,99%-os átlaghozama 45 bázisponttal maradt el a márciusi aukción kialakult átlaghozamtól. A 15 éves kötvény áprilisi aukcióján kialakult 5,66%-os átlaghozam 64 bázisponttal alacsonyabb, mint a legutóbbi, februári aukció átlaghozama.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve 3, 6 és 12 hónapos, valamint a 3 és 5 éves lejáratokon 47-68 bázisponttal, a 10 és 15 éves lejáratokon 90-95 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa áprilisban 25 bázisponttal csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 50 bázisponttal 4,21%-ra, a 6 hónapos 55 bázisponttal 4,08%-ra, a 12 hónapos hozam 50 bázisponttal 4,08%-ra csökkent. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 47 bázisponttal 4,65%-ra, az 5 éves hozam 68 bázisponttal 4,93%-ra mérséklődött, a 10 éves hozam 95 bázisponttal 5,32%-ra, a 15 éves hozam 90 bázisponttal 5,53%-ra esett.

